

LAISKAS UŽS. REIK. MINISTRUI

Sąryšyje su atominės jėgainės Černobylyje nelaimė, Baltų Taryba pereitą savaitę įteikė laišką Užs. Reik. min. Sir Geoffrey Howe, prašydama išreikalausti daugiau žinių iš Sovietų Sąjungos apie tos nelaimės pasekmes Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse, kur gyvena mūsų giminės, pažįstami, mūsų tautiečiai. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad atominė jėgainė prie Ignalinos, Lietuvoje, yra pastatyta panašiai kaip ir Černobylio, kuri ekspertų skaitoma nesaugia.

Laiško nuorašai pasiūti lordui Whitelaw, min. pirm. padėjėjui, Dennis Healey, opozicijos užs. reik. kalbėtojų, kurie abu šį mėnesį važiuoja į Maskvą su britų parlamentarine delegacija. Laiško nuorašas taip pat įteiktas Sir Anthony Kershaw, parlamento užs. reik. komiteto pirmininkui.

Baltų Taryba yra asmeniškai susitikusi su lordu Whitelaw ir Sir Anthony Kershaw.

ČERNOBYLIO PASEKMĖS

Amerikiečių ekonomistų nuomone, Černobylio nelaimė duos labai daug žalos sovietų ekonomikai, kuri paskutiniuoju metu ir taip gerokai nukentėjo, kritus naftos kainoms ir pareikalavimui, sumažėjus užsienio valiutos pajamoms. Atrodo, kad dabar Kremlius praras šimtus milijonų tvirtos valiutos Suomijoje ir Jugoslavijoje, kur buvo numatyta statyti sovietines atominės jėgaines. Suomija, kuri jau turi vieną sovietų statytą jėgainę, prieš pat Černobylio avariją vedė derybas dėl kitos, modernesnės ir didesnės atominės jėgainės pirkimo. Jugoslavija taip pat domėjosi nauju jėgainės „eksportiniu modeliu“.

Ankstyesnieji Indijos mokslininkų pasisakymai dėl sovietinių atominų jėgainių nepatikimumo dabar pasitvirtino. Toli mesnis šioje srityje bendradarbiavimas turės būti gerai apsvaistytas. Iki šio šimtmečio pabaigos Indija ketina pastatyti dar 12 atominų jėgainių.

Rusija, apie kurią prieš tai kelionių agentūros skelbė kaip „ramią — be teroristų šalį“, šiais metais tikėjosi sulaukti labai daug dolerinių turistų iš Amerikos. Inturistas ir kitos sovietų valstybinės organizacijos kol kas dar viešai nerašo apie Černobylio avarijos pasekmes turizmui, tačiau amerikiečių turizmo pramonė jau paskelbė, kad tuoj po tos nelaimės tūkstančiai būsimojų turistų atsakė kelionių į rytus.

Londono Festivalio baletas, kuris turėjo vykti gastrolėms į Vilnių, vakarų Ukrainą ir Baltarusiją, jau atšauktas.

Pačioje Sovietų Sąjungoje, imant iš ekonominio taško, Černobylio nelaimė bus jaučiama dvejomis.

Pirma — sovietų turtingiausias žemės ūkio rajonas yra tiesiai į pietus nuo Černobylio, o kitas derlingas ruožas eina į šiaurę nuo to miesto. Daugelyje vietų pasėliai turės būti sunaikinti. Ten, kur dirvos paviršius bus daugiau radiacijos užuodytas, galbūt reiks nukasti žemių klotą, išvežti ir užkasti saugioje vietoje.

Antra — visą atominės jėgos sistemą reiks sumažinti bent ketvirtadaliu — uždaryti rizikingas jėgaines. Dar per anksti spėti, kiek tai sulėtins visą sovietų pramonę.

Praėjusiais metais Sovietų Sąjunga pirkė net 55 milijonus tonų kviečių ir kukurūzų užsienyje, trečdaliu — JAV-jose. Šiais metais Kremlius tikėjosi tas išlaidas sumažinti net 60 procentų.

Sovietų laimė, kad Vakaruose yra daug maisto pardavimui. Amerikiečių žemės ūkio ekspertai J. Schnitter pareiškė: „Jei dėl tos nelaimės Ukrainos derlius labai nukentės, Vakarų pasaulio maisto perteklius galės būti parduotas sovietams. Tai nesukels didesnio maisto kainų pakėlimo Vakaruose“.

..

Gegužės 2 d. vilniškė „Tiesa“ paskelbė Sov. Sąjungos Ministrų Tarybos pranešimą:

„Balandžio 30 dieną Černobylio atominėje elektrinėje buvo tęsiamas techninių priemonių komplekso įgyvendinimo darbas.“

„Radioaktyvumas AE teritorijoje ir

LAISKAS IŠ VAŠINGTONO

JAV — Libijos santykiai

„Mūsų dienų istorijoje, nuo to laiko, kai JAV banditiškai užpuolė Grenadą, nebuvo tokio didžiulio pasityčiojimo iš tarptautinės teisės ir žmonijos moralės. Tas faktas, kad, bombardavusios Libiją 1986 metų kovo 25 dieną, Jungtinės Amerikos Valstijos vėl nukreipia smūgį į šią suvereninę arabų valstybę, nepaneigiamai patvirtina, jog Amerikos administracija smurtą, agresiją, karingą šovinizmą daro savo politikos norma“, — rašė vilniškė „TIESA“ 1986 metų balandžio 17 dieną, nr. 92 (13111).

Kas gi išprovokavo prezidentą Reaganą imtis tokio kariško žygio, dėl kurio Sovietų Sąjunga, užmiršdama visas savo niekadarytes, taip ciniškai kaltina JAV? Kas gi išprovokavo JAV imtis ne vieno, bet net trijų ginkluotų konfliktų?

Pulkininkas Muamaras Kvadafis valdo Libiją jau 18 metų. Jo pobūdžio marksizmas rado pritarimą tik Sovietų Sąjungoje, kuri aprūpina Libiją ginklais. Kvadafio santykiai su kitomis arabų valstybėmis yra įtempti. Egiptas įtarė Libiją esant atsakinga už teroro komandų infiltravimą. 1973, 1980 ir 1983 metais Libija dalyvavo pietuose esančio Čado užpuolimuose. JAV tuomet pinigais parėmė humanišką pagalbą Čade. Tačiau Prancūzija 1982 metais pasiuntė savo kariuomenę Čado vyriausybės pagalba.

JAV santykiai su Libija pradėjo blogėti apie 1979 metus, po JAV ambasados gaisro. Sekančiais metais JAV ambasada Tripolio mieste uždarė, o plk. Kvadafis apkaltino 25 amerikiečius šnipinėjimu ir juos ištremė. Reaguodamos į šį plk. Kvadafio elgesį, JAV uždraudė prekių eksportą į Libiją. 1981 metais prez. Reaganas paskelbė, kad Libija yra atsakinga už žudikų komandų organizavimą, ir uždarė Libijos atstovybę Vašingtone. Tais pačiais metais Libijos naikintuvai apšaudė JAV laivyno lėktuvus, kurie atsakė sunaikindami du Libijos lėktuvus virš Sidros įlankos. To pasėkoje, prez. Reaganas patarė amerikiečiams iš Libijos išvažiuoti.

Pereitų metų gruodyje Libija buvo įtariama už keleivių žudynes Romos ir Vienos aerodromuose, kuriuose 20 žmonių užmušta ir 110 sužeista. Po šių žudynių prez. Reaganas įsakė visiems, dar Libijoje esantiems, amerikiečiams išvažiuoti. Nežiūrint šio įsakymo, JAV vyriausybė leido penkioms alyvos eksploatacijos bendrovėms (Libijoje dirba iš viso 22 alyvos bendrovės) — Amerada Hess, Conoso, W.R. Grace, Marathon ir Occidental — tęsti darbus Libijoje. Šių bendrovių pelnas Libijoje siekia apie 100 milijonų dolerių ir duoda plk. Kvadafio valdžiai apie 2 milijardus pajamų, kurių dalis, be abejo, apmoka teroro aktus.

Plk. M. Kvadafis netrukus paskelbė, kad Sidros įlanka yra Libijos teritoriniai vandenys. JAV, su tuo nesutikdamos, šių metų kovo 25 dieną šią ribą peržengė ir, atsakydamos į Libijos apšaudymą, nuskandino tris pakrančių sargybos laivus. JAV laivyno lėktuvai priešradarine raketa taip pat sužalojo SA-5 tipo priešlėktuvinių raketų įtaisus Sirteje. Galop Libija buvo apkaltinta bombos padėjimu TWA bendrovės lėktuve, kuris sprogo virš Atėnų miesto, nužudydama 4 amerikiečius. Prezidentas Reaganas, reaguodamas į Libijos skatinamą terorizmą, pradėjo grąsinti stipresnėmis, bet neįvardintomis, priemonėmis prieš Libiją.

Šių metų balandžio 4 dieną JAV žvalgyba iššifravo Libijos radijo telegramą, kurioje buvo nurodomas atentatas prieš

elektrinės gyvenvietėje sumažėjo pusantrų — du kartus.

„Dezaktivuojami užteršti sklypai prie atominės elektrinės teritorijos.“

„Toliau teikiama pagalba nukentėjusiems. Iš jų 18 žmonių būklė yra sunki. Užsienio piliečių tarp nukentėjusių nėra“.

Gegužės 8 d. britų spauda paskelbė, kad daug Kijevo gyventojų, ypač turinčių mažus vaikus, skuba išvažiuoti į Maskvą. Geležinkelio stotyje didelės žmonių eilės. Lėktuvų ir traukinių bilietai išparduoti. Net pats „Tassas“ pranešė, jog „kai kurie gyventojai palieka Kijevą“.

naktinį klubą Vakarų Berlyne. Persėpimas pavėlavo 15 minučių, ir balandžio 5 šiame klube žuvo vienas amerikietis, o apie 50 amerikiečių buvo sužeista. Iššifruota telegrama neabejotinai įrodė, kad šis teroro veiksmas buvo kontroliuojamas iš Libijos ambasados Rytų Berlyne. Įrodymus turint, prez. Reaganui beliko tik įvykdyti savo pažadą tautai — atsakyti Libijai jėga.

Balandžio 15 ryto akcijoje dalyvavo 18 JAV aviacijos F-111F bombonešiai, kurie skrido iš Didžiosios Britanijos Lakenheath ir Heyford bazių. Jie bombardavo prie Tripolio esančias Al Azzazijos kareivines (plk. Kvadafio būstinę), Sidi Bilalo uostą (teroristų narų mokyklą) ir Tripolio aerodromą (Sovietų Iliušino-76 transporto lėktuvų bazę). JAV laivynas iš lėktuvnešių Coral Sea ir America panaudojo 15 A-6E ir A-7E tipo lėktuvų, kurių taikiniai buvo Bengazijos apylinkėse esančios Al Džumahirijos kareivinės (pagalbinė plk. Kvadafio būstinė) ir Beninos aerodromas (Libijos naikintuvų ir bombonešių bazė).

JAV lėktuvai iš Anglijos turėjo skristi 4000 kilometrų (2500 mylių), nes nei Prancūzija, nei Ispanija, nei Portugalija neleido Amerikai panaudoti savo aerodromus ar skristi per jų valstybes. Šis ilgas skrydis pareikalavo šešių kuro papildymų, kuriuos teikė 28 KC-135 ir KC-10 tipo oro tanklaiviai, taip pat iš Anglijos. Akcija dar rėmė 6 atsarginiai F-111F bombonešiai iš Anglijos, 5 elektroninių priešginklių F-111A tipo lėktuvai, taip pat iš Anglijos, ir dešimtys laivyno E-2C kontrolės, F-14 ir F/A-18 tipo naikintuvai iš JAV lėktuvnešių Viduržemio jūroje.

Taigi 12 minučių trukęs Libijos bombardavimas pareikalavo daugiau kaip šimto lėktuvų, kurių dalį reikėjo atskraidinti iš Šiaurės Amerikos.

Libijos puolimo rezultatai buvo riboti: apgriauti namai, užmušta kelios dešimtys žmonių (įskaitant plk. Kvadafio įdukrintą kūdikį), sunaikinti 4 Sovietų MiG-23 naikintuvai, 4 Sovietų Mi-8 malūnsparniai, 2 Fokker F-27 keleiviniai lėktuvai. JAV bombonešiams buvo įsakyta sprogmėmis kreipti tik į aiškiai nustatytus taikinius. To pasėkoje 5 F-111F bombonešiai ir 2 A-6E tipo lėktuvai savo tikslų neįvykdė. Vienas JAV aviacijos F-111F bombonešis su dviejų žmonių įgula buvo Libijos priešlėktuvinės raketos nušautas ir

KALTINIMAI

SOVIETAI KALTINA VAKARUS „ANTISOVIETINIO POGRINDIO“ ORGANIZAVIMU

Sovietų mėnraštis „Meždunarodnaja žizn“ savo 1985 m. gruodžio numeryje paskelbė Vladimirio Bolšakovo straipsnį, pavadinimą „Žmogaus teisės amerikiečių visuomeninio revanšizmo strategijoje“, kuriame tvirtinama, kad Vakarų „vadovaujančių sluoksnių“ tikslas esąs „pogrindžio legalizavimas socialistinėse valstybėse“. Šis tvirtinimas prieštarauja ankstesniems KGB vadovų pareiškimams, kad organizuotas disidentizmas Sovietų Sąjungoje jau sutriuškintas ir šandien ribojasi pavieniais „nesubrendėlių“ ar „renegatų“ atvejais. Bolšakovas keletą sykų mini „antisovietinį pogrindį“, kuris, esą, komplikuoja Rytų-Vakarų santykius:

„Vakarai reikalauja, kad tas pogrindis būtų pripažintas kaip legali opozicija... Reikalaujama, kad būtų paleisti iš kalėjimo „sąžinės kaliniai“ vadinami įstatymų pažeidėjai, ir (piliiečiams) būtų leista laisvai emigruoti... Derybos su SSRS nusiginklavimo, prekybos, turizmo, kultūrinių bei mokslinių mainų klausimais siejamos su tų reikalavimų išpildymu“.

Anot Bolšakovo, žmogaus teisių problema vidurio-rytų Europoje neegzistuoja — ją, esą, sufabrikavo JAV Centrinė Zvalgybos Valdyba (CIA) ir panašios agentūros, su žmogaus teisių organizacijų, kaip „Tarptautinė Amnestija“ (Amnesty International) pagalba. Straipsnio autorius teigia, kad JAV stengiasi „ištrinti komunistinius įsitikinimus“ ir įgyvendinti „lenkišką scenarijų“ („Solidarumo“ pobūdžio revoliuciją), kurio galutinis tikslas yra „Europos politinio žemėlapiu pertvarkymas ir kapitalizmo atstatymas socialistinėse šalyse“.

turbūt todėl jo 500 ir 2000 svarų bombos pataikė į Tripolio gyvenamąjį rajoną ir apgriovė Prancūzijos ambasadą.

Sovietų Sąjunga apie įvyksiantį bombardavimą buvo JAV painformuota, bet jos laivai Viduržemio jūroje kelio JAV karo laivams ir jų lėktuvams nepastojo. Amerikiečiai savo prezidento veiksams prieš Libiją pritarė.

Europos valstybės turi didesnį prekybinį interesą Libijai, negu JAV-jos. Daugiausia teroro veiksmų vyksta Europoje ir nukentčia europiečiai. Nežiūrint šių faktų, dauguma jų amerikiečių karinei akcijai nepritarė.

Blaivesni amerikiečiai po šio bombardavimo taip pat pradėjo kelti klausimus dėl bombardavimo veiksmingumo. Pavyzdžiui, kovo 25 sunaikinta Sidrės Radaro stotis, balandžio 15 Akcijos metu jau veikė. Pradedama atsiminti, kad Izraelio keršto bombardavimai Libane ir Libijoje, atsakant į kraštutinių palestiniečių teroro veiksmus, terorizmo nesumažino, bet jį dar pakurstė. Pradedama atsiminti, kad masinis Vietnamo bombardavimas nepadarė laimėti karo prieš marksistinius sukilėjus Pietų Vietname. Net nurodoma, kad Korėjoje ir net Vokietijoje Antrojo pasaulinio karo metu vykdytas masinis bombardavimas karo nesustabdė, tik labai apsunkino civilių žmonių padėtį ir tik šiek tiek sumažino gamybinį našumą.

Libijos bombardavimas pasirodė taip pat labai neefektyvi, bet nepaprastai brangi priemonė prez. Reagano pažadui išpildyti. Vašingtone dabar tenka nugirsti klausimus, kodėl, žinant jog Libija laikosi vien iš naftos gamybos, JAV niekad nebandė sustabdyti laivininkystės į Libiją ir iš Libijos, kaip tai buvo bandyta daryti Nikaragvai.

Taip pat klausama, kas buvo daroma Libijos atžvilgiu praėjusių šešerių metų laikotarpyje, ar Libijos klausimą nebuvo galima išspręsti Centrinės žvalgybos įstaiigos jėgomis daug efektingiau, nei stengiantis bomba pataikyti į pulkininką Kvadafį?

L. Kasiulis

1986.V.4

APLINKRASČIO NUORAŠAS A. MALDONIUI

Tarptautinės rašytojų organizacijos PEN Klubo amerikiečių skyrius pasiuntė Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos pirmininkui Alfonsui Maldoniui nuorašą aplinkraščio, kuriuo apie du tūkstančiai skyriaus narių yra raginami užtarti lietuvių poetą ir žurnalistą Gintautą Iešmantą, prašant, kad sovietinė valdžia paleistų jį iš koncentracijos stovyklos.

PEN Klubo amerikiečių skyriaus aplinkraštyje atkreipiamas dėmesys, kad Gintautas Iešmantas buvo nuteistas sunkia kalėjimo bausme už tariamą dalyvavimą savilaidinėje spaudoje ir vadinamos antisovietinės poezijos rašymą.

„KOMUNISTAS“ ATAKUOJA BALTIJOS TRIBUNOLĄ

Praėjusią vasarą įvykęs „Baltijos tribunolas“ vis dar neduoda sovietams ramybės. Vilniškio „Komunisto“ š.m. pirmajame numeryje išspausdintas aktorius ir režisieriaus Donato Banionio straipsnis „Partiškumas mene — menininko tiesa“, kuriame jis pagal maskvinį šablono aprašo įvykius Kopenhagoje. Ryšium su Baltijos tribunolu į Danijos sostinę buvo nušviesta rusų Genadijus Boroviko vadovaujama Pabaltijo respublikų delegacija. Tačiau, anot Banionio, apie Tribunolą jie sužinoję iš danų spaudos tikrai atvykę į Kopenhagą...

„Baltijos tribunole, rašo Banionis, anti-tarybiniai emigrantai smiginosi juodindami Pabaltijo respublikas, kad jos jau beveik kaip pusę šimtmečio žengia socialistinio gyvenimo keliu. Šis judožiškas darbas mūsų nuotaiikos nesugadino“. Vakarų korespondentai, esą, „nustebo“ iš girdę, kad mūsų spektakliai vyksta lietuvių kalba, kad teatruose statomi lietuvių autorių veikalai. Nežinau, ar jie vaidina naivuolius...“

Banionio išvada: „Turime stengtis plėsti draugystės ryšius su kitų šalių žmonėmis, pasakoti jiems tiesą apie tarybų šalį“.

(Elta)

LIETUVOJE

Premija rašytojui J. Požėrai

Rašytojui Juozui Požėrai paskirta premija už jo romaną „Žuvis nepažįsta savo vaikų“.

Pabaltijo teatrų šventė

Taline pasibaigusios tradicinės Lietuvos, Latvijos ir Estijos teatrų šventės — „Pabaltijo teatrų pavasario“ — pagrindinis prizas paskirtas Latvijos jaunovo žiuro teatro kolektyvui.

Du festivalio apdovanojimai atiteko ir Lietuvai. Geriausiu vyro vaidmens atlikėju pripažintas artistas V. Bagdonas, suvaidinęs Daukantą to paties pavadinimo Justino Marcinkevičiaus dramoje, kurią festivalyje parodė Lietuvos jaunimo teatras.

Koncertai prie Reino ir Dunojaus

Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, viešėjo Vakarų Vokietijoje, Austrijoje, Vengrijoje ir Prancūzijoje. Buvo atlikta 20 koncertų. Visi koncertai turėjo didelį pasisekimą, daugelis jų vyko perpildytose salėse. Spauda neįskatė šiltų atsiliepimų.

„Vilnis“ platinama Lietuvoje

„Lietuvos sąjunginės spaudos“ susivienijimas per savo kioskus pradėjo platinti Čikagoje išėinančią JAV lietuvių „pažangų“ laikraštį „Vilnis“.

Numatyta Lietuvoje taip pat platinti li. Niujorke leidžiamą „Laisvę“.

Prancūzijos vaikų knygų paroda

Balandžio 26 d. Vilniaus respublikinėje bibliotekoje atidaryta Prancūzijos vaikų knygų paroda. Parodos standuose daugiau kaip 400 knygų, išleistų 18 Prancūzijos leidyklų. Analogiška Lietuvos vaikų literatūros paroda pernai surengta Bordo mieste, o netrukus bus atidaryta Paryžiuje.

Premjera Panevėžyje

Panevėžio dramos teatras pakvietė į šveicarų dramaturgo M. Frišo „Bydermano ir padegėjų“ premjerą. Spektaklį režisavo J. Dautartas, muziką sukūrė kompozitorius M. Urbaitis, scenografiją — dail. K. Vaičiulis. Pagrindinius personažus vaidina G. Karka, R. Urvinis, L. Kondraitė, R. Jovas, A. Keleris, A. Babkauskas.

BAIGESI ARKIVYSK. L. POVILONIO VIZITAS ROMOJE

Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko arkivyskupo Liudo Povilonio pavaršinis vizitas Romoje jau baigėsi. Jis atskirai susitiko su Vatikano Valstybės sekretorium kardinolu Casaroli ir su Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos sekretorium arkivyskupu Achille Silvestrini. Pasikalbėjimuose su fiais artimiausiais popiežiaus Jono Pauliaus II bendradarbiais arkivyskupas Povilonis aptarė svarbiausius Lietuvos katalikų bendruomenės reikalus bei problemas, painformavo apie vykstančius pasirengimus Lietuvos krikščionių 600 metų jubiliejams minėjimams, rūpinantis, kad jie atneštų kuo daugiausia dvasinės naudos. Arkivyskupas Liudas Povilonis, po 3 savaitžių vizito Romoje, grįžo atgal į Lietuvą.

IGNALINOS ATOMINĖ JĖGAINĖ

Lietuvai nereikalinga atominė jėgainė, statoma prie Drūkšų ežero, kažkodėl pavadinata Ignalinos vardu. Maskvos nutarimu pradėta statyti 1975 metais, ji bus didžiausia Sov. Sąjungoje.

Jėgainėje bus 4 branduoliniai reaktoriai, kiekvienas po pusantro milijono kilovatų galingumo. Pirmas reaktorius buvo išbandytas 1983 m., antras — 1985 m. Du likusieji reaktoriai numatoma baigti statyti 1990 m. Tada pilnas jėgainės galingumas bus 6 milijonai kw.

Jėgainėi turbinos buvo gaminamos Charkove, kiti įrenginiai Sverdlovsk, Maskvoje ir kitose šalies vietose. Projektas buvo paruoštas Maskvoje, ats. projektotojas inž. V. Akutin. Jėgainės direktorius K. Zacharov, jo pavaduotojas — Ivan Soldatov.

Drūkšų ežeras, prie kurio jėgainė yra statoma, yra apie 35 km į šiaurės rytus nuo Ignalinos. Per ežero vidurį eina Lietuvos-Baltarusijos respublikų siena. Šiaurėje — Latvijos siena.

slinko stovyklinės dienos Vokietijoje.
Priekyje — nežinoma, neįspėjama at-

ANEKDOTAS

Tai įvyko karo pradžioje. Tada jau dirbau Maskvos radijo komitete — lietuviškos redakcijos vertėju. Ir netačiau nustebeu, kai mane iškvietė kaip vertėją į Maskvos apygardos Karo tribunolą.

Tiesa, tai buvo nebe pirmą kartą, kai aš atsilankiau šitame Karo tribunole. Ten mane nusiuntė pačioje pradžioje, nes mano karo dokumentuose buvo nurodyta „įskaitinė specialybė“ — teisininkas.

Tačiau tribunolo kadru bendradarbiai pirmiausia išsiaiškino dėl mano darbo teisingumo organuose. Ir kai sužinojo, kad aš niekad nedirbau pagal savo juridinę specialybę, kategoriškai man pareiškė: „Dirbk savo specialybę. Juk esi dirbęs radijo komitete“.

Taip mane išvarė į tikrai man geriau žinomą radijo komitetą. Bet tą dieną „tribunolininkai“ tikrai ieškojo tik lietuviško vertėjo.

Tribunolo bendradarbis labai nuodžiugo suradęs specialistą ir davė man verstį ranka rašytą prašymą.

Perskaiciau ir išsižiojau. Visų pirma tai buvo ne lietuviškai, bet lenkiškai. Malonės prašymas. Žmogus, jau sėdėjęs už kažką kalėjime, iš naujo buvo patrauktas į teismą už papasakotą kameroje anekdotą!

Tai aš pirmiausia tam tribunolininkui ir paaiškinau, kad raštas ne lietuviškas, o lenkiškas. Jis labai nuliūdęs ir pasakė: „Kągi mums dabar daryti?“

Aš jį nuraminiau, kad lenkiškai visiškai gerai mokiu.

Taip ir pasibaigė šitas mano trumpas atsilankymas tribunole. Tiesa, aš visą tą raštą išverčiau ir dar kartą dvasios gilumoje pasibaisėjau, kad žmogui greičiau labai sunki bausmė dėl kokio kameroje papasakoto juoko.

Man nežinomas to vargšo likimas, bet, deja, beveik esu tikras, kad jį sušaudė.

Už anekdotą.

I. Kaplanas

DR. ALEX SCHMID KNYGA

Dr. A. Schmid yra parašęs knygą, kurioje rašoma ir apie Lietuvos partizanų „Didvyriškąjį aštuonmetį“. Knyga išleista angliškai. Straipsnis pavadinamas „Social Defence and Soviet military Power“.

Dr. A. Schmid vadovauja Leideno Universiteto C.O.M.T. — Socialinių konfliktų studijų centrui.

Jo adresas: University of Leiden C.O.M.T.

Hoolgracht 15, 2312 KM Leiden, Holland.

Tel. 071-148333, extension 2154.

JALTOS AUKOS

Balandžio 30 d. „The London Standard“ dienraštyje John Griggs rašė apie 40.000 kazokų ir 30.000 jugoslavų partizanų, kovojusių prieš Titą, kuriuos britų armijos vadovybė Pietų Austrijoje perdavė Raudonajai armijai ir Tito komunistiniams partizanams. Tai reikšė jų žmonių atidavimą mirčiai. Tą jų grąžinimą galima palyginti karo nusikaltimui, ypač dėl to, kad ne visi kazokai tuo metu buvo sovietų piliečiai. Apie 2000 jų buvo gyvenę kituose kraštuose, pasitraukę iš Rusijos po revoliucijos, turėjo kitų kraštų pilietybes.

Savo 1978 metais parašytoje knygoje „Victims of Yalta“ Nikolai Tolstoy kaltina ministrą Haroldą MacMillaną už dviejų milijonų sovietų piliečių grąžinimą į Sovietų Rusiją. 1945 m. gegužės 13 d. H. MacMillanas davė įsakymą atiduoti kazokus ir jugoslavus Klagenfurte. Tas sprendimas buvo patvirtintas generolo Robertsono, administracijos vyriausio karininko britų karo lauko maršalo Aleksandro štabe.

INTELEKTUALŲ PETICIJA

76 Jugoslavijos intelektualai pasirašė krašto Parlamentui skirtą peticiją, kuria prašoma pakeisti baudžiamojo kodekso straipsnį suteikiantį galimybę režimo priešininkus ir kitaminiuosius priverstinai internuoti psichiatrinėse ligoninėse. Tame baudžiamojo kodekso straipsnyje nurodoma, kad aplinkai pavojingas laikomi krašto piliečiai turi būti priverstinai gydomi psichiatrinėse ligoninėse. Peticijos autoriai pažymi, kad šis baudžiamojo kodekso straipsnis suteikia galimybę valstybei savavališkai susidoroti su savo priešininkais, juos apšaukus aplinkai pavojingais piliečiais. Jugoslavijos intelektualai ragina Parlamentą baudžiamojo kodekso straipsnį pakeisti ta prasme, kad jame būtų įrašyta, jog psichiatrinėse ligoninėse turi būti internuojami tik tie piliečiai, kurie dėl savo agresyvios laikysenos yra pavojingi visuomenei, įskaitant išskiriant žmones, kurie siekia viešai išreikšti savo asmeninius įsitikinimus, nesiderinančius su valdžios pažiūromis.

NOBELIO LAUREATŲ PRAŠYMAS

Suėjus šešeriems metams nuo akademiko Sacharovo ištremimo į Gorkį, dvidešimt keturi Nobelio premijos laureatai pasiuntė telegramą Sovietų Sąjungos komunistų partijos generaliniam sekretoriui Gorbačioviui, prašydami sovietinę valdžią panaikinti akademikui paskirtą tremties bausmę ir leisti jam vėl sugrįžti į Maskvą. Telegramą pasirašiusieji Nobelio premijos laureatai atkreipia dėmesį, kad akademiko Sacharovo ištremimas į Gorkį yra neteisėtas ir taip pat nesuderinamas su humanizmo principais. Be to, akademiko išlaisvinimas, pažymi telegramo autoriai, patarnautų bendradarbiavimo dvasios sustiprinimui tarptautinėje mokslininkų bendruomenėje.

(D)

KAIP REIKIA MAITINTIS?

Sveikata — turtas, kurio vertė neįkainuojama. Ją išsaugoti gali ir pats žmogus. Sveiką gyvenimo būdą, sveikatos pagrindus reikia formuoti nuo mažens, nes daugelis ligų ir sveikatos sutrikimai prasideda vaikystėje. Žmogus turi pažinti savo organizmą ir išmokyti saugoti savo sveikatą. Tai geriausias būdas išvengti daugelio ligų.

Šį kartą supažindinsiu su kai kuriomis mitybos problemomis.

Ypač svarbi kūdikių bei vaikų racionali mityba, nes ji užtikrina gerą fizinį, protinį vystymąsi, o suaugus gali visiškai užslopinti polinkį sirgti daugeliu ligų. Dabar jau labai autoritatyviai įrodyta, kad suaugusiųjų nutukimas, inkstų ligos, ankstyva sklerozė, hipertenzija (aukšto kraujospūdžio liga), cukrinis diabetas, dantų ėduonis ir ypač alerginės ligos pradeda formuotis jau kūdikystėje, esant neracionaliai mitybai. Geriausias maistas kūdikiui — jo motinos pienas, nes jis patenkina visus kūdikio poreikius. Motinos piene yra kūdikiui būtinų medžiagų, kurios spartina jo virškinamojo trakto, nervų sistemos vystymąsi, apsaugo jį nuo infekcinių ligų užkrato — bakterijų ir virusų. Todėl reikėtų kūdikius motinos pienu maitinti ne mažiau kaip 6 mėnesius, o esant šeimyniniam polinkiui į alergiją, netgi ilgiau. Tai apsaugo juos nuo ligos. Kūdikio žindymas naudingas ir motinai, nes padeda išlaikyti jos organizmo hormoninę pusiausvyrą, apsaugo nuo krūtų uždegimo, dishormoninių ligų, kurios vėliau gali tapti vėžio priežastimi.

Rimto pavojaus ženklas, rodantis neracionalios mitybos plitimą, yra apkinių vaikų gausėjimas. Todėl svarbi mitybos problema yra jos saikingumas. Nuo pat kūdikystės žmogus turi maitintis taip, kad jo svoris atitiktų fiziologinę normą. O viršsvorį būtina reguliuoti vos tik jam atsiradus, pakeičiant mitybos režimą, apribant maistą, padidinant fizinį krūvį. Nutukus šitai padaryti kur kas sunkiau.

Šiandien aišku, jog sveiko žmogaus maistas turi būti įvairus, privalo turėti visų organizmui būtinų sudėtinių dalių. Racionali mityba rekomenduoja tokią maisto davinio sudėtį: riebalų 30 proc., baltymų 20 proc., o angliavandenių 50 proc.

Gausus gyvulinių riebalų vartojimas ir padidintas cholesterolio kiekis kraujyje skatina aterosklerozės vystymąsi. Tai ypač pavojinga sergant širdies, kraujagyslių sistemos ligomis. Kai kas mano, kad kenksmingas yra kiaušinio trynys, kuriame daug cholesterolio. Bet kartu trynyje esama lecitino, kuris neutralizuoja neigiamą cholesterolio poveikį. Suvalgius tris kartus per savaitę po vieną kiaušinį — turėsime tik naudos.

Mažiau reikėtų vartoti cukraus, todėl, kad ūmina chroninės uždegimų ligas, gadiną mūsų vaikų dantis, didina cukraligę sergančių skaičių. Tortus, saldinius, šokoladus patartina valgyti tik išimtiniais atvejais ir mažai. Vertingas maisto produktas — pienas. Visiems yra būtina varškė. Reikėtų atsisakyti sviesto, ypač jau sergantiems ateroskleroze.

Būtina daugiau vartoti šviežių daržovių, vaisių ir jų sulčių. Tai pagrindiniai vitaminų ir mineralinių medžiagų šaltiniai. Statistika rodo, jog gyventojai suvartoja daug gyvulinių riebalų ir per mažai vaisių bei daržovių.

Valgyti reikia 4 kartus per dieną, reguliariai, neskubant. Gerai sukramtytas maistas trumpiau išbys skrandyje, po valgio nebusime apsnūdimo, mažiau suvalgysim, mes greičiau pajusime sotumą. Be to, reikia turėti omenyje, jog senstant medžiagų apykaita lėtėja, fizinis aktyvumas, deja, mažėja, o valgomieji neretai ne mažiau, bet daugiau, nei jaunystėje.

Taigi, visą gyvenimą privalome maitintis tvarkingai, saikingai ir įvairiai. Tada mūsų išvaizda bus normali, išvengsime daugelio ligų.

Janina Paransevičienė
(„Aušra“, Nr. 1, 1986)

SUSIRŪPINIMAS MUSULMONAIS

Sovietinė valdžia ir komunistų partija yra susirūpinusi musulmonų religijos įtaka Centrinės Azijos respublikų gyventojų tarpe. Apie tai praneša žinių agentūra „France-Presse“, atkreipdama dėmesį į pastaruoju metu laikui maskviškės „Pravdos“ paskelbtus straipsnius, kuriuose partijos organas su susirūpinimu konstatuoja, jog Tadžikistane ne tik nėra išnykę vadiniai „religiniai prietariai“, bet jų įtaka gyventojų tarpe yra padidėjusi.

Skaitytojų laišakai

SUVAŽIAVIMAS, MALŪNAS IR REZOLIUCIJOS

Beveik kiekvienas metinis DBLS suvažiavimas yra skirtingas ir kiekvienas iš jų palieka vis kitokį įspūdį. Kai kurie jų yra gana audringi, kituose suvažiavę lietuvi stengiasi būti vieningi ir nenori per daug tos „valties siūbuoti“. Esu dalyvaavęs keliuose suvažiavimuose, esu net pirminkavęs keliuose, o šiais metais vėl garbės turėjau būti rezoliucijų komisijos nariu. Po suvažiavimo aš visada geresniu lietuviu jaučiuosiu, nes, tautiečius su tomis pačiomis idėjomis susitikęs, kažkaip daugiau energijos pasisėmiu tolimesnei lietuviškai veiklai.

Tarp visokių kitų reikalų, šių metų suvažiavimas sukosi apie „malūno“ pardavimą, t.y. pardavimą mažos mūsų Sodybos dalelės. Mūsų direktoriai buvo apkalinti, kad jie taip padaryti neturėjo teisės ir buvo sakoma, kad jeigu jie jau vieną dalelę mūsų Sodybos „gražiai lietuvaitei“ pardavė, tai, jeigu jie norės, ir visą Sodybą išparceliuos galbūt dar „gražesnei lietuvaitei“. Kokią čia nesąmonę žmogės kalba, aš pagalvoju — mūsų direktoriai yra sąžiningi vyrai, dideli patriotai ir daro ką gali lietuviškoje veikloje. Truputį nustebeu, kai vienas kitas iš jų pasisakė, kad jeigu jų nutarimus Sąjungos atstovai kritikuos — jie turės atsistatydinti.

Prieš suvažiavimo pabaigą kelios rezoliucijos buvo perskaitytos, pirmoms dviem vienas iš mūsų direktorių dar ir pataisas pasiūlė. Tačiau nieks nieko nesakė apie aštuntą rezoliuciją. Suvažiavimo dalyviai papildomai jas visas priėmė ir, Tautos himną sugiedojus, suvažiavimas gražiai ir draugiškai pasibaigė.

Prieš išvažiuojant namo, vienas kitas iš mūsų direktorių pareiškė, kad jiems rezoliucija Nr. 8 yra nepriimtina ir kad jie galvoja atsistatydinti. Važiuojant namo, mes su kitu skyrus atstovu tą svarbią problemą smulkiai išdiskutavom. Aš abejoju, kad mūsų direktoriai toliau direktoriais nebenorėtų būti, bet, galvojau, jeigu jau taip atsitiktų, tai reikės kitą DBLS valdžią ir naujus Bendrovės vadovus rinkti ir, blogiausiu atveju, Sąjungą ir Bendrovę vairuoti iš provincijos.

Nei vienas iš mūsų direktorių neatstaidino, bet rezoliucija Nr. 8, liečianti Bendrovės nekilnojamo turto pardavimą,

nebuvo skelbiama, nes „ji nebuvo pristatyta pagal įstatuose numatytą tvarką“ (citata iš „E. Lietuvio“ Nr. 18 (1804)).

Aš nežinau, ar ta rezoliucija buvo pristatyta teisingai, ar ne, bet esu tikras, kad mažų mažiausiai vienas iš mūsų direktorių mums įrodys, kad jie yra teisingi, o mes, t.y. suvažiavimas, visi sukludome. Bet klausimas iškyla, kodėl nei vienas iš jų nieko nesakė, kai tos rezoliucijos buvo pasiūlytos ir priimtos? Jei ta rezoliucija yra mūsų direktoriams nepriimtina, tai klausimas nenoromis iškyla, ar jie tikrai daugiau Bendrovės turto nori perduoti. Klausimas kyla, kam iš viso visokius pasiūlymus, nutarimus ar rezoliucijas suvažiavime daryti, jei mūsų direktoriai, visiems į namus išsivažinėjęs, vėliau nusprendžia, kas jiems tinka ir kas ne. Klausimas kyla, ar tie suvažiavimai mums yra iš viso naudingi, jei mūsų direktoriai nesijaučia, kad jie yra jiems atsakingi. Ir jei taip yra, tai klausimas kyla, kam iš viso mūsų direktoriai yra atsakingi?

Aš esu paprastas lietuvis, kuris dėl lietuvių vienybės rėmė ir remu mūsų Sąjungos ir Bendrovės valdybas. Turiu tačiau prisipažinti, po pokalbių su tautiečiais kitose apylinkėse, žinau, kad ir jie yra tos pačios nuomonės, kad šiandien esu nusišvylęs mūsų vadais ir jaučiuosiu apgautas, apstatytas.

Turiu draugą, kuris kiekvienam atvejui randa atitinkamą lietuvišką patarėlį. Aš jau toks gudrus nesu, bet galbūt sekanti šiam reikalui ir nebogai tikty: „Ne visi žydai yra Jeruzalėje gimę“.

P.S. Tarp kitko „E. Lietuvyje“ yra paskelbta, kad septynios rezoliucijos buvo priimtos, o aštunta atidėta iki kito suvažiavimo. Kas atsitiko su rezoliucija Nr. 9? Ar ir ji buvo atidėta kitiems metams? Tiems, kurie suvažiavime nedalyvavo ir diskusijų apie „malūno“ pardavimą negirdėjo, turiu pasakyti, kad atidėta aštunta rezoliucija skambėjo šitaip: „Turint omenyje, kad DBLS-ga yra stambiausias Lietuvių Namų Bendrovės akininkas, suvažiavimas prašo Centro Valdybą saugoti, kad Bendrovės nekilnojamas turtas, ar jo dalis, ateityje niekad nebūtų parduodamas be DBLS Suvažiavimo ir LNB akcininkų susirinkimo pritarimo“.

Tai kodėl šios rezoliucijos mūsų direktoriai nepriėmė?

Henrikas Vainelkis

SAVAITGALIO PABIROS

„MIRUSIO“ PRINCO GALVOSUKIS

Kai 1793 metais revoliucionieriai nužudė Prancūzijos karalių Liudviką Šešioliktąjį ir Mariją Antonetą, dofinas (vyriausiasis karaliaus sūnus) Liudvikas Karolis vis dar buvo laikomas kalėjime ir laukė savo likimo. Po septyniolikos mėnesių revoliucinė valdžia viešai pranešė, kad princas mirė savo mirtimi, būdamas dešimties metų. Penki liudininkai, kurie apžiūrėjo mirusį vaiką, patvirtino tą įvykį, nors iš tikrųjų jie niekad anksčiau savo gyvenime nebuvo matę karališkojo dofino. Tame pačiame kalėjime tuo metu buvo laikoma ir karaliaučio sesuo, tačiau mirusysis nebuvo jai parodytas. Per laidotuves daugelis žmonių stebėjosi, kodėl tą mažą vaiką paguldė į tokį didelį karstą. Prasidejo įvairūs įtariamai ir spėjiojimai.

Vedusiųjų pora, kuri kalėjime prižiūrėjo dofiną, 1794 m. sausio 19 d. paliko savo darbą. Jų tvirtinimu, karalaitis tuo metu buvo sveikas ir linksmas. O po pusmečio, kai generolas Paulius Barras, būsimasis Prancūzijos diktatorius, aplankė dofiną kalėjime — rado sergantį vaiką. Naujasis prižiūrėtojas įspėjo generolą, kad vaikas nėra tikrasis princas. Generolas Barras tuoj įsakė visame krašte pradėti paieškas. Tuo pačiu metu ir kiti valdžios pareigūnai atvyko į kalėjimą. Vėliau vienas jų pareiškė, kad ten matęs kurčią nebylį, labai menkos sveikatos vaiką.

Žinomas prancūzų bankininkas Petitvalis paskelbė, kad dofino mirties pažymėjimas esąs suklastotas. Nepraėjus nė metams, Petitvalis ir visa jo šeima rasta nužudyta. Generolas Barras savo valdžios kolegoms pranešė, kad visa bankininko šeima žuvo, išskyrus „tą vieną vaiką“. Taigi karalaitis buvo surastas Petitvalio šeimoje.

Kas gi buvo tas vaikas, kuris mirė kalėjime?

Kai 1846 metais atkasė jo kūną, du dak-tarai patvirtino, kad tai ne dešimties, bet 15 ar 16 metų jaunuolio palaikai. 1894 metais kita komisija vėl patikrino tuos kaulus ir priėjo išvados, jog jie negalėjo būti dešimties metų berniuko.

1815 metais kritus Napoleonui, Burbonų monarchija tapo atstatyta. Atsirado net 27 kandidatai, kurie sakė esą „dofinai“ ir pretendavo į sostą. Pagaliau 1833 metais atsirado Karlas Vilhelmas Naundorffas, kuris turėjo daugiausia įrodymų esąs tikrasis dofinas. Jis buvo atpažintas buvusios karaliaučio auklės ir Liudviko Šešioliktojo Teisingumo ministro. Betgi dofino sesuo griežtai atsisakė susitikti su Naundorffu ir pripažinti jį broliu. Ji rėmė savo dėdę Karolį kaip tikrąjį karalių.

Tačiau įdomiausias buvo vienas Naundorffo tvirtinimas, kuriame jis paneigė visų anksčiau priimtą teoriją, kad kalėjimo sargai išgelbėjo princą. Naundorffas sakė, kad pats generolas Barras jį perkėlė į kitą kalėjimą, patalpindamas jo vieton kitą jaunuolį, kuriam mirus, tikrąjį karalaitį slapta išvežė į Italiją, o paskui į Prūsiją, kur jis ir prisilėmė Naundorffo pavarde.

Pradėjęs savo įpėdinystės bylą, Naundorffas greit buvo suimtas ir ištremtas iš Prancūzijos. Jis atvyko į Londoną, kuriame pergyveno vieną pasikėsinimą į jo gyvybę. Po devynių metų Naundorffas mirė Olandijoje. Jo mirties pažymėjime buvo įrašyta: „Liudvikas Karolis iš Burbonų, 60 metų amžiaus, Liudviko Šešioliktojo ir Marijos Antonettos sūnus“.

..

PLAUČIAMAS

Skelbimas anglų laikraštyje:

„Buvęs aludės savininkas vedybų tikslu nori susipažinti su našle — aludės savininke. Prašo atsiųsti aludės nuotrauką“.

..

Per Pirmąjį karą caro kariuomenėje kautynėse su vokiečiais labai pasižymėjo narsus žydėlis.

Pasišaukė jį pulko vadas ir sako:

— Goldbergai, už drąsumą būsi apdovanotas. Sakyk, ką nori: šimtą aukšinių rublių, ar medalį?

— O kiek kainuoja tas medalis? — klausia drąsuolis.

— Penkis rublius, — atsako pulkininkas.

— Tai labai gerai! Noriu medalį ir 95 rublius...

..

Žmona vyrui:

— Mano brangusis, gražūs rūbai moteriai yra taip reikalingi, kaip ir rėmai gražiam paveikslui.

— Sutinku, mano miela, bet turiu prisipažinti, jog dar nesu matęs paveikslą, kuris kas savaitę būtų dedamas į naujus rėmus.

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN

WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain
by the Lithuanian House Ltd.
2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.
Tel. 01-727 2470

Registered as a Newspaper at the Post
Office.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga
ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.
Prenumeratos kaina metams:
D. Britanijoje — 17 svarų;
Užsienyje — 20 sv. (oro paštu).

Vienoj skiltyje įdėto skelbimo kaina 6.00
sv. už colį. Didėsni skelbimai atitinkamai
brangiau.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų
skelbimų turinį nei leidėjai, nei redak-
cija nesilima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina
savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto
dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia auto-
rių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuo-
monę.

Kronika

KAS—KADA—KUR

**XXXIII Europos Lietuviškųjų Studijų
Savaitė** — liepos 27 — rugpjūčio 3, Aus-
trijoje, Salzburge. Registruotis ir kitais
St. Savaitės reikalais kreiptis: Dr. I.
Joerg, 6473 Wens — Pitztal, Tirol, Aus-
tria. Tel.: 05414/236.

Tautodailės paroda Derbyje — birželio
14 — liepos 12 d., Miesto muziejuje.

**Antaninių, Joninių ir Petrinų pobūvis
Wolverhamptone** — birželio 21 d., Ukrai-
niečių klube.

Londono parapijos metinis susirinkimas
— gegužės 18 d., sekmadienį, 2.30 v.p.p.,
Sporto ir Socialinio klubo salėje.

Išvyka Lietuvių Sodybon — gegužės 25
d., sekmadienį. Rengia Londono Liet. pa-
rapija. Lietuvių saskrydyje Sodyboje pir-
mą kartą dalyvaus vysk. P. Baltakis, OFM.

**Londono Liet. parapijos išvyka prie jū-
ros** — birželio 28 d., šeštadienį.

**Londono Sporto ir Socialinio klubo na-
rių metinis susirinkimas** — gegužės 18 d.,
sekmadienį, 4.30 v.p.p., Sporto ir Soc. klubo
salėje.

**Paryžiaus lietuvių mėnesiniai susirin-
kimai** — 32, rue du Petit-Musc, Paris 4e
(metro Bastille ar Sully-Morland). 12 val.
pamaldos, paskui bendri pietūs.

Lietuvių vaikų vasaros stovykla — lie-
pos 27 — rugpjūčio 10 d., Romuvoje (Hue-
ttenfeld).

Pabaltiečių Namai Prancūzijoje —
Visi kviečiami atsilankyti. Informacijas
teikia Mrs. Jolanta Vaičiūtė-Goutt. Adre-
sas: Baltic House, 1 rue de la Prairie,
94500 Champigny-sur-Marne, France. Tel.
(33-1) 4881.52.22.

**Tautinių šokių ir muzikos koncertas
Londone** — birželio 7 d., šeštadienį, 7 v.v.,
Ukrainiečių klube, 79 Holland Park Ave.,
W.11. Rengia „Lietuva“. Programoje da-
lyvaus ir latvių jaunimas.

D. Britanijos Lietuvių Saskrydis —
rugpjūčio 23 d., Derbyje.

LAUKIAME

VYSK. P. BALTAKIO OFM

Didžiojo Britanijos atvyksta gegu-
žės 22 dieną. Lietuvių Sodyboje šv. Mišias
aukos geg. 25 d., 11 val.

Wolverhamptone vyskupo pamaldos bus
geg. 31 d., 12.45 val., šv. Trejybės lenkų
bažnyčioje, Stafford Rd. Jos klube bus pri-
ėmimas, pietūs, kuriems užsirašyti pas G.
Kaminskienę ar J. Bertasių.

Nottinghamo šv. Barnabo katedroje
vyskupas pamaldas laikys birželio 1 d., 14
val. Priėmimas su menine dalimi, vaiše-
mis bus katedros salėje, į kurią įėjimui
bilietai gaunami pas V. Bilevičių arba
Židinyje.

Bradforde vyskupo pamaldos bus bir-
želio 7 d., 14 val., šv. Onoje, o priėmimas
Vyties klube 16 val.

Manchesteryje vyskupo Mišios bus bir-
želio 8 d., 13 val., šv. Chade, priėmimas
liet. klube 15 val.

Škotijoje Ganytojo lankymasis sutaps
su tradiciniu lietuvių saskrydžiu Carfino
šventovėje birželio 15 d.

Londone iškilmingą Sumą vyskupas
laikys liet. bažnyčioje birželio 22 d., 11
val. Po to priėmimas Sporto-Socialiniam
klube.

Birželio 23 d. Ganytojas jau norės bū-
ti Milane, Italijoje.

Visur visi maloniai kviečiami iš Vysku-
po priimti šv. Komuniją. Susitaikymo Sa-
kramentui išpažinčiai Wolverhamptone
patarnaus kun. J. Sakevičius MIC, Not-
tinghame kun. V. Kamaitis, Bradforde
kun. S. Matulis MIC ir kiti kitur. Kunigai
klauskysiose bus valandą prieš Mišias, o
jų metu bus užimti prie altoriaus.

Visi visur kviečiami prieš pamaldas at-
vykti bent 15 minučių anksčiau sutikti
Vyskupo prie bažnyčios.

Didžiosios Britanijos lietuviai savo
Garbaus Ganytojo laukia ir jį sveikina!

Liet. Katalikų Sielovada ir Bendrija

AUKOS TAUTOS FONDUI

Z. Gelvinauskas — 10.00 sv.

S. Terleckis — 4.00 sv.

Nuoširdžiai dėkoja

TFA D. Britanijoje

TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR MUZIKOS KONCERTAS

Jaunimo tautinių šokių grupė „Lie-
tuva“ rengia tautinių šokių ir muzikos
KONCERTĄ.

Programoje dalyvaus ir latvių jau-
nimas.

Koncertas įvyks birželio 7 d., še-
štadienį, 7 val. vak., Ukrainiečių klube,
79 Holland Park Ave., London, W.11.

Po koncerto bus šokiai. Veiks bufe-
tas.

Kviečiami visi — jauni ir seni. Įėj-
imas 2 sv.

Savo atsilankymu paremsite jauni-
mo veiklą.

Londonas

DVIEJŲ KNYGŲ PRISTATYMAS

Gegužės 17 d., šeštadienį, 6 val. vak.,
Lietuvių Namuose „Dainavos“ Moterų
Sambūris rengia dviejų knygų pristatymą.
Tai nauji Nidos Knygų leidiniai: F. Neve-
ravičiaus „Priešai“ ir A. Saudargienės
„Naikinamieji“.

Iš tų knygų ištraukas skaitys J. Černis,
Ž. Matukienė ir V. Šalčiūnas.

Pristatymą praves A. Sveikauskas.

Po pristatymo bus kavutė.

Visi prašomi gausiai dalyvauti.

Wolverhamptonas

VYSKUPO P. BALTAKIO VIZITAS

J.E. Vyskupas lankysis Wolverhampto-
ne gegužės 31 d., šeštadienį, 12.30 val. vys-
kupą pasitiks lenkų šv. Trejybės baž-
nyčios šventorių STAFFORD Rd., OX-
LEY, W-ton. Po to lydėsime į bažnyčią
iškilmingoms šv. Mišioms, kurias atna-
šaus vyskupas su lietuvių, lenkų ir anglų
dvasiškiais. Mišių metu trys vaikučiai
priims iš vyskupo rankų pirmąją šv. Ko-
muniją ir penki Sutvirtinimo Sakramen-
tą. Po Mišių didžiojo salė bus priėmi-
mas ir pietūs.

Kas norės su vyskupu pietauti, prašom
pranešti rengėjams iki gegužės 17 d. Pie-
tų kaina suaugusiems 5 sv. asmeniui, vai-
kams iki 12 m. amž. nemokamai.

Visus artimesnių kolonijų lietuvių ir
kitus svečius maloniai kviečiame daly-
vauti tokioj retai pasitaikančioj šventėj.

Vyskupo priėmimo komitetas

Birminghamas

VYSKUPO PRIĖMIMAS

Vyskupas P. Baltakis lankys Wolve-
rhamptoną gegužės 31 d. vidurdienį. Po re-
liginių apeigų, bus priėmimas lenkų klube.
Kas norėtų dalyvauti, prašom praneš-
ti ne vėliau kaip iki gegužės 17 dienos S.
Jezerškiui Telef. 021 382 2319.

Bradfordas

J.E. VYSKUPO P. BALTAKIO, O.F.M. VIZITAS

Birželio 7 dieną, 2 val. p.p., šeštadienį,
šv. Onos bažnyčioje, Vyskupas atnašaus
šv. Mišias, praveddamas dvasinį patarna-
vimą atsilankiusiems, o po pamaldų Vy-
ties klube bus Vyskupo priėmimas — ben-
dri pietūs apie 4 val. p.p.

Norintieji dalyvauti pietuose, prašome
užsirašyti pas Bendrijos narį p. R. Kara-
liką iki gegužės mėn. 25 dienos klube.

Maloniai kviečiame tautiečius dalyvauti
pamaldose ir klube.

Vyties Klubas Valdyba ir L.K. Bendrija

SIRDINGAI DĖKOJAME

visiem giminėm, draugam ir pažįstamiem,
dalyvavusiems mūsų suauktuvėse.

Didelis ačiū už sveikinimus paštu ir
gausias dovanas.

Jūratė ir Saulius Kubiliai

SUSITIKSIME SU VYSKUPU

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SASKRYDIS SODYBOJE

Jaukioji Lietuvių Sodyba laukia at-
vykstančių svečių iš toli ir arti į

METINĮ SASKRYDĮ

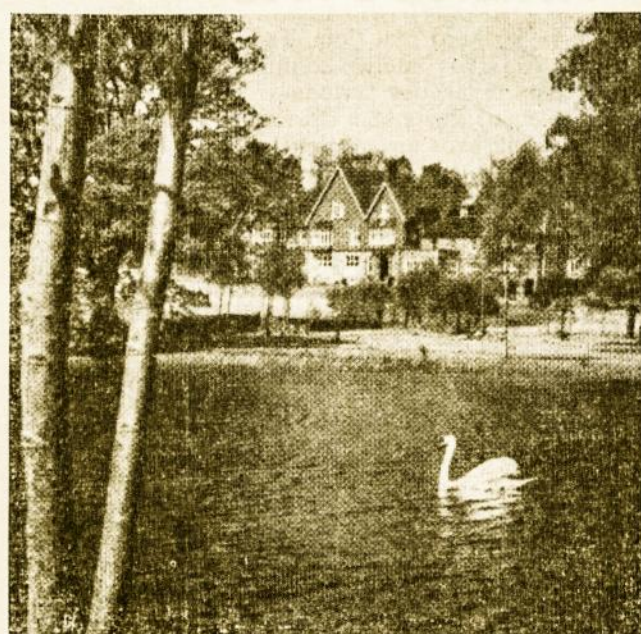
GEGUŽĖS 24-26 D.

Šeštadienio vakare pasilinksmini-
mas su disko šokiais.

Sekmadienį, 11 val., šv. Mišios, at-
našaujamos vysk. P. A. Baltakio,
OFM. 3 val. po pietų vyks plati „Bal-
tijos“, „Lietuvos“ tautinių šokių gru-
pių ir Škotijos Canty dūdų orkestro
meninė programa.

Sodybos vedėjai yra pasiruošę malo-
niai ir paslaugiai visus priimti.

Visi lietuviai ir jų draugai kviečiami
gausiai atsilankyti ir susitikti su nau-
juoju lietuvių Vyskupu.

Ketteringas

MIRĖ VLADAS KARANAUSKAS

Gegužės 1 d., po sunkios ligos, Kette-
ringo ligoninėje mirė DBLS Corby-Kette-
ringo skyriaus narys Vladas Karanaus-
kas, 74 metų amžiaus. Lietuvoje gyveno
Radviliškio mieste ir vertėsi siuvėjo ama-
tu.

Gegužės 6 d. palydėtas į Ketteringo kre-
matoriumą. Paliko žmoną Ketteringe, duk-
terį, gyvenančią JAV-se ir sūnų su šeima
Australijoje.

Po laidotuvių našlės namuose buvo pri-
ėmimas laidotuvių dalyviams.

Manchesteris

VYSKUPAS MANCHESTERY

J.E. Vyskupas P. Baltakis lankys Man-
chesterio lietuvių birželio 8 dieną, sek-
madienį.

Sekmadienį 1 val. p.p. šv. Mišios St.
Chad's bažnyčioje, 10 pamaldų, 3 val. p.p.,
pietūs su Vyskupu Manchesterio lietuvių
klube. Kas norėtų pietuose dalyvauti pra-
šome užsirašyti ne vėliau gegužės mėn. 31
dienos.

Užsirašyti pas kan. V. Kamaitį arba
pas Ant. Jalovecką lietuvių klube. Kaina
asmeniui 6 sv. sumokama užsirašant.

M.L.K. Bendrija

BENDRI PIETŲS

Balandžio 27 d. Manchesterio L.K. Ben-
drija kan. V. Kamaitis 62 m. amžiaus su-
kakties proga surengė M. lietuvių klube
bendrų pietus — pobūvį, kuriame daly-
vavo 34 žmonės. Tai sena manchesterie-
čių tradicija — pagerbti mūsų kunigą jo
gimtadienio ir kunigystės sukakčių pro-
gomis.

Pietų pobūvį atidarė bendrijos sekr. A.
Jaloveckas ir paprašė kan. V. Kamaitį pa-
laiminti pietų status, kuriuos labai gerai
paruošė B. Barauskienė ir A. Bernatavi-
čienė.

Ta proga kan. V. Kamaitį sveikino ir
gražios kloties ateičiai linkėjo klubo pirm.
A. Podvoiskis, Kultūrinio ratelio vardu
L. Puras, ramovėnų pirm. K. Murauskas,
„Rūtos“ ratelio vardu O. Ramonienė. Visi
sugiedoję Ilgiausių metų.

Kan. V. Kamaitis atsakė į kalbas ir
sveikinimus, padėkojo už jo garbei su-
ruoštus pietus. Sekretorius išreiškė pa-
dėką šeiminkams.

Naujiena buvo ta, kad ant stalo nebuvo
degtinės, tik vynas. Buvo pabendrauta ir
gražiai bei nuotaikingai praleistas laikas.

Ta pačia proga visi sveikiname kan. V.
Kamaitį jo gimtadienio proga ir linkime
geros sveikatos bei sėkmės pastoracinia-
me darbe.

A. P-kis

PADARĖ PRANEŠIMĄ

Balandžio 26 d. M. lietuvių klube DBLS
Manchesterio skyriaus atstovė A. Pod-
voiskienė padarė pranešimą apie š.m. bal-
landžio 19-20 d. Londone įvykusį DBLS-
gos skyrių atstovų suvažiavimą, kuris bu-
vo visų įdomiai išklausytas ir išsiaiškinti
visi rūpimi klausimai bei neaiškumai, ir
perskaitė suvažiavimo priimtas rezoliuci-
jas.

SODYBAI REIKALINGAS VIRĖJAS/A

Lietuvių Sodybai reikalingas virė-
jas/a. Atlyginimas ir darbo sąlygos
pagal susitarimą.

Rašyti:

Sodybos Vedėjas,

Headley Park, Picketts Hill,

Nr. Bordon, Hants,

GU35 8TE

Telefonuoti: 04203 2810

VOKIETIJA

MIRĖ SENAS PRŪSŲ LIETUVIS

Prūsų lietuvis Vilius Mačiulaitis, 90
metų amžiaus, mirė balandžio mėn. 8 d.
senelių namuose, Boltersen prie Luene-
burgo. Lavonas buvo sudėgintas ir urna
su pelėnais gegužės 2 d. Bleckedo kapuo-
se palaidota, nes ten gyvena žmonos gi-
minės ir vėliau bus ten ir jo žmona pa-
laidota.

Vilius Mačiulaitis gimė 1895 m. birželio
17 d. Karklyno kaime, Stalupėnų apskrityje,
Rytprūsijoje, lietuvių ūkininko šeimoje.
Jis buvo žymus prūsų lietuvių veikėjas.
Pirmame kare pasitraukęs nuo įsiveržusios
Rytprūsijos rusų kariuomenės, tarnavo Dort-
mundio miesto savivaldybėje. 1923 metais
prisidėjo prie Vokietijos lietuvių susivienijimo
ir vėliau išrinktas jo pirmininku. Veikliai kovojo
už Prūsų lietuvių teises ir už tai buvo visai
persekiotas. Paėmus valdžią nacionalso-
cialistams ir lietuvių persekiojimui dar
labiau padidėjus, Mačiulaitis 1940 m. Ges-
tapo suimtas, laikytas Tilžės ir Ragainės
kalėjimuose ir pagaliau uždarytas Sach-
senhauso koncentracijos stovykloje, iš kur
1945 m. amerikiečių kariuomenės išlais-
vintas. Dėka jo stipraus kūno sudėjimo,
jis visas koncentracijos stovyklos kančias
ir vargus pergyveno, sveikata pasitaisė.
Jis apsigyveno Lueneburge, kur vėliau
įsigijo namą. Paskutiniiais amžiaus metais
sveikata pairio ir nuo 1984 metų gyveno
senelių namuose, kelis kartus buvo para-
lyžuotas, gulėjo ligoninėje ir netrukus mi-
rė.

STUDIJOS ANNABERGE

Pabaltiečių Krikščionių Studentų Są-
junga V. Vokietijoje, gegužės mėnesio pa-
baigoje, Annaberge, netoli nuo Bonnos,
rengia studijų suvažiavimą krikščioniš-
bių tautiškojo Pabaltijyje klausimais. Bus
svarstomi ryšiai tarp religijos ir tautinio
susipratimo praityje ir dabartyje. Baž-
nyčios įtaka tautiniam atgimimui, apžvel-
giama, kokių mastu dabar Bažnyčia prisidėda
prie tautiškojo palaikymo Pabaltijo
kraštuose. Trys paskaitos bus skirtos
Lietuvai.

PAMALDOS

Keighley — gegužės 18 d., 13 val., St.
Anne's bažn.

Manchesteryje — gegužės 25 d., 12.30 v.

Leigh — gegužės 25 d., 16.30 val.

Nottingham — gegužės 18 d., 11.15 v.,
Židinyje.

Derbyje — gegužės 18 d., 14 val., Bridge
Gate.

Birminghame — gegužės 18 d., 17 val.,
šv. Onoje, 96 Bradford Street.

Nottingham — gegužės 25 d., 11.15 v.,
Židinyje.

Mansfield — gegužės 25 d., 15 val., šv.
Pilyne Neri, 3 Chesterfield Rd. South.

Nottingham — gegužės 29 d., 19 val.,
Židinyje. Devintinių pamaldos.

MIRĖ KUN. P. PATLABA

Balandžio 25 d. Hot Springs, Ark., JAV-
se, staiga mirė kun. Petras Patlaba, gim.
1909 m. Kunigu įšventintas 1934 m. Tel-
šiuose. Nepriklausomoje Lietuvoje dau-
giausia buvo gimnazijų kapelionu, išėvi-
joje ilgiausiai dirbo Cicero šv. Antano
lietuvių parapijos vikaru. Palaidotas bal-
landžio 30 d. Čikagoje.

VLIKO TARYBOS POSĖDIS

Balandžio 5 d. Čikagoje įvyko VLIKO
Tarybos posėdis. VLIKO Valdybą atstova-
vo VLIKO pirm. pavaduotojas dr. Domas
Krivickas ir vicepirm. Vytas Jokūbaitis.
Apie VLIKO Valdybos darbus pagrindi-
nį pranešimą padarė dr. Krivickas, pa-
stebėdamas, kad teko atlikti daug darbų
ryšium su ekspertų konferencijomis, nu-
statytomis Madrido Konferencijos Baigmi-
niu Aktu, liečiančiomis pagrindines žmo-
gaus teises ir laisves. Tuo reikalu buvo
įteikti memorandumai su priedais: Otta-
vos konferencijai, Budapešto ir Berno. Šių
konferencijų išvados bus svarstomos Vie-
nos konferencijoje. Ryšium su šiomis kon-
ferencijomis dr. D. Krivickas keliais atve-
jais kalbėjo per „Amerikos Balsą“ į Lie-
tuvą. Vienos konferencijai artėjant, su-
tarta su latvių ir estų organizacijomis is-
teigti spaudos biurą Vienoje, suorgani-
zuoti pabaltiečių eisenas ir paruošti atli-
tinkamos literatūros plačiai publikai an-
glų ir vokiečių kalbomis. V. Jokūbaitis pa-
pildė pranešimą apie VLIKO organizuoja-
mą išvyką į Europą lapkričio 1-10 d. ry-
šium su Vienos konferencija ir VLIKO
Seimu Londone.

Taryba patvirtino Valdybos patiektą iš-
laidų sąmatą, papildydama išlaidas Tary-
bos darbams finansuoti.

PASITARIMAI SU PLB ATSTOVAIS

Balandžio 2 d. VLIKO pirm. dr. K. Bo-
belis ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
pirm. inž. V. Kamantas Floridoje turėjo
kelių valandų pasikalbėjimą įvairiais
klausimais. V. Kamantas pažadėjo pagal-
bą VLIKO rengiamiems žygiams Vienoje.

VLIKO atstovai dr. D. Krivickas ir V.
Jokūbaitis balandžio 5 d. susitiko su PLB
atstovais dr. T. Remeikiu ir B. Nainiu.
Buvo pasikeista nuomonėmis dėl tarpusa-
vio bendradarbiavimo ir veiksmų konfe-
rencijos. Pasitarimo dalyviai išvadas re-
feruos jų atstovaujamos organizacijos.

PASAULYJE

— 16 rumunų futbolo mėgėjų, atvyku-
sių kartu su kariuomenės futbolo koman-
da, kuri nugalėjo Barcelonos futbolininkus,
pasiprašė politinio prieglobsčio Ispani-
joje. Pabėgo ir komandos vertėjas.

— Britų parlamente paskelbtas mėso-
daržovių ir pieno produktų importo iš
Rytų Europos draudimas. Parlamento na-
rys T. Taylor nusiskundė, kad į draudžia-
mųjų kraštų sąrašą neįtraukta Rytų Vo-
kietija.

— Pirmoji Vakarų korespondentų gru-
pė atvyko į Kijevą gegužės 8 d. Miesto
gyventojai apie įvykusią nelaimę Černo-
bylyje jau žinojo tą pačią dieną (balan-
džio 26), nors oficialiai tai buvo paskelb-
ta tik balandžio 28 d. Gyventojai išpėti
nevalgyti daržovių ir laikyti uždarus lan-
gas. Įvažiuojantieji ir išvažiuojantieji iš
miesto automobiliai yra tikrinami dėl ra-
diacijos. Kijevas yra 80 mylių nuo Černo-
bylio.

— Afganistano sostinėje